

BUITEN BEELD

JURRIAAN
VAN EERTEN

BUITEN
BEELD

Nieuw Amsterdam

Voor Eline

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van
Sebes & Bisseling Literary Agency te Amsterdam.

© Jurriaan van Eerten

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp Nico Richter

Omslagbeeld © Nick Ball / Alamy Stock Photo

Foto auteur © Eline van Nes

NUR 301

ISBN 978 90 468 2523 5

www.nieuwamsterdam.nl

I

Eerst is er alleen een demonstrant, die uit de achtergrond van rookpluimen naar hem toe komt rennen en steeds scherper zichtbaar wordt. Zijn magere bovenlichaam is ontbloot, er staan strepen modder op de spijkerstof van zijn broek. De enige felle kleur in het geheel is het rood van het shirt dat hij voor zijn mond en neus heeft gebonden. De rest is grijs: de barricades die op het asfalt liggen te smeulen, de autobanden en pallets, het puin.

De jongen struikelt over een losse stoeptegels en breekt zijn val met zijn handen. Steunend op zijn rechterknie komt hij overeind. Achter hem spuit een wolk traangas uit een vers afgeschoten patroon waardoor zich een mist vormt op het plein, precies zoals 's ochtends vroeg altijd over de stad hangt. Verderop haasten mensen zich weg. Vanaf een barricade van autobanden wordt er met stenen gegooid naar een groep agenten die in volle uitrusting aan komen lopen; ze schreeuwen bevelen die wegvallen in protestgezing en kreten.

Terwijl Alex met trillende handen zijn camera instelt – de gestruikelde jongen scherp voorin, de achtergrond van chaos uit focus daarachter – ziet hij de motor met twee in zwart geklede mensen aankomen. Nog voordat ze stilstaan springt de rijder van het zadel, een geweer over zijn schouder. Zijn gezicht is verborgen achter de futuristische rattensnuit van zijn gasmasker.

De jongen doet een paar stappen. Zodra hij Alex ziet, blijft hij stilstaan. Achter hem pakt de bijrijder zijn geweer. Alex' hart gaat tekeer, de adrenaline maakt alles intens helder. De man legt aan.

Achter elkaar drukt Alex af, de demonstrant die zijn vuist in de lucht steekt en recht in de lens kijkt, het schot dat uit de loop vlamt. En dan de foto: het moment net nadat de kogel hem in zijn linkerschouder heeft geraakt en zijn mond openstaat in een schreeuw.

De schutter draait zich om. Hij rent terug naar de motor en springt achterop, waarna de bestuurder vol gas wegscheurt. De demonstrant zakt in elkaar. Pas als Alex niet meer door zijn toestel kijkt, schrikt hij van het beeld. Hij drukt zijn mondkapje tegen zijn gezicht en rent naar de jongen toe. Maar er zijn plotse-ling anderen – jonge, opgewonden schreeuwende Venezolanen met gasmaskers en mondkapjes. Ze roepen: 'Nelson, Nelson!' en helpen de gewonde opstaan, ondersteunen hem en nemen hem mee. In het voorbijgaan kijkt hij met een glazige blik om zich heen. Een van de jongens draait zich naar Alex om en zegt dat hij moet maken dat hij hier wekomt. '*Muy peligroso. Corre, corre.*'

Het zuur van het traangas prikt en trekt in zijn neus. Hij rent weg van het brandpunt van de demonstratie en botst tegen mensen op. Verderop slaan vlammen uit een paar pallets. Hij gaat met zijn rug tegen een muur zitten en ziet hoe de gewonde jongen een auto in getild wordt, iemand roept dat ze naar het ziekenhuis moeten. Hij stikt bijna in een hoestbui. Zijn ogen branden, het snot stroomt uit zijn neus. Hij moet zo veel kracht zetten om te ademen dat het pijn doet in zijn longen. Alles in zijn borstkas trekt samen tot hij het gevoel heeft dat zijn hart ontploft en hij ter plekke dood zal gaan.

Even is er niets dan traangas. Zodra de mist in zijn hoofd be-

gint weg te trekken, merkt hij dat er iemand voor hem staat. 'Doe je ogen dicht.' Er wordt iets over Alex heen gespoten, het loopt over zijn gezicht. Hij proeft melk. Zijn ogen blijven maar pijn doen en hij zou ze wel uit zijn kop willen krabben.

Met de onderkant van zijn shirt veegt hij zijn gezicht schoon. Hij drukt één neusgat dicht met zijn duim en snuit het andere. Tranen rollen over zijn wangen. Naast zich ziet hij gebroken tegels en een plank waar een spijker uit steekt. Hij hoort geschreeuw, de optrekkende motoren, sirenes.

Iemand steekt een hand uit. Zodra hij die aanpakt wordt hij overeind getrokken en ineens staat hij rechtop, duizelig van het snelle opstaan. Alles om hem heen is nog wazig, maar hij kan het gezicht onderscheiden: een vriendelijke glimlach, lang haar, een geruit sjaaltje. Hij ziet het flesje in de hand van de jongen, een plastic wegwerpding voor cola, met een gat in de rode dop waardoorheen hij de melk heeft gespoten. Hij bedankt de jongen. Die klopt hem op zijn schouder en rent weg.

Wanneer de ergste pijn is weggetrokken bekijkt Alex de foto's op het schermje van zijn camera. Het staat er perfect op, helemaal zoals hij dacht op het moment dat hij ze nam. De krachtigste foto is inderdaad die van net nadat de jongen werd geraakt. Een gaspatroon, afgeschoten door een agent verderop, hangt achter de demonstrant in de lucht, met een spiraal van rook als staart. Aan de andere kant van de jongen staat de man met het geweer. Als je goed kijkt zie je de weerkaatsing van een brandende stapel autobanden in de plexiglas ogen van zijn gasmasker.

Alex zwaait zijn toestel over zijn schouder en gaat op een betonnen wegafscheiding staan kijken waar Jesse en de fixer gebleven zijn. Vanaf het moment dat het geweld begon is hij ze kwijt, iedereen rende een andere kant uit. Zijn keel is pijnlijk zoals wanneer je al dagen verkouden bent, dat verdomde

gas. Verderop ziet hij de man van Associated Press, die met het grijze haar, met wie hij aan het begin van de demonstratie een praatje maakte. Hij heeft een gasmasker op en maakt foto's van een groep demonstranten, naast hem die roodharige dame van Reuters.

Een jongen met een sjaal met doodskoppen voor zijn mond pakt een steen van de grond, die hij naar de colonne agenten gooit. De steen stuitert tegen een schild. De jongen draait zich naar de fotografen en steekt zijn handen in de lucht, bevangen door die sfeer van revolutie. Even heeft Alex het gevoel dat dit allemaal één groot theaterstuk is, waarin de demonstranten en oproerpolitie acteurs zijn en dit deel van de stad een apocalyptisch decor dat straks netjes wordt afgebroken en opgeruimd zodra de show voorbij is.

Hij hoort zijn naam. Iemand rent naar hem toe vanuit de chaos. Het is Jesse. Hij heeft zijn voicerecorder tussen de riem van zijn broek gestoken, zoals gangsters een pistool dragen, en achter hem loopt de man die de afgelopen dagen hun fixer is geweest. Wanneer Jesse dichterbij komt kan Alex zien hoe rood zijn ogen zijn.

Hij schiet in de lach. 'Jij ook al?' vraagt hij.

'De volle laag. Gasmaskers waren dus overbodig zei je?'

'Niet alleen dat, ik heb net iemand neergeschoten zien worden,' zegt Alex.

De lach zakt van Jesse's gezicht. 'Hier?'

'Iemand sprong van een motor en schoot een demonstrant neer.'

Jesse kijkt om zich heen en mompelt een vloek. 'We moeten weg. Maken dat we weggomen. Voordat er meer geschoten wordt.'

De fixer staat er met een grijns op zijn gezicht naast, van het Nederlands begrijpt hij niets. Vanwege die dikke borstelsnor

en kaarsrechte houding had Jesse hem De Generaal gedoopt. Ook zijn ogen zijn rood. De man pakt een zakdoek uit zijn zak en snuit zijn neus. Alex legt een hand op zijn schouder. ‘*Estás bien?*’ vraagt hij.

De man schudt zijn hoofd. ‘Jullie zien het. Chávez was goed voor ons. Gratis ziekenzorg en gratis universiteiten. Nu hebben we Maduro en die moet vechten tegen zijn eigen bevolking. Ja, Chávez was goed. Nu hebben we dit.’

Uit hun gesprekken weet Alex dat de man vader is; thuis wachten drie jonge kinderen over wie hij maar wat graag vertelt. Wanneer hij geen journalisten rondleidt, wat meestal wel het geval is nu zijn nummer in het circuit wordt doorgegeven en Venezuela internationaal nieuws is geworden, voetbalt hij met zijn kinderen. ’s Avonds, als de straten te gevaarlijk zijn om nog naar buiten te gaan, speelt hij urenlang computerspelletjes met ze.

Het geluid van de demonstratie zwelt aan. Alex stapt op een betonblok om te zien wat er gebeurt: een wagen met waterkanon spuit de demonstranten omver, als metalen poppetjes op de kermis. Een voor een glijden ze uit en rollen over straat in de keiharde straal.

Er klinken schoten. Meteen zoeken ze dekking achter de betonnen wegafzetting. Het is een vreemd geluid, helemaal niet zulke harde knallen als je zou verwachten, bijna onschuldig. Plop, plop-plop. Alex steunt met zijn handen op het asfalt, kiezels prikken in zijn palmen. Dit is allemaal te bizar om waar te zijn, denkt hij. Hij voelt een pijnlijke steek in zijn knie, heeft hij die net gestoten? Als het schieten voorbij is tuurt hij voorzichtig over de afscheiding heen, ziet de waterstraal over straat gaan en tegen een muur uiteenspatten. Zijn ogen prikken nog steeds, met zijn mouw veegt hij snot van zijn neus. Jesse vraagt hoe ze weg kunnen komen. De fixer wijst in de richting van een lege

straat. Het volgende moment rennen ze voorovergebogen achter hem aan.

In de straat houden ze hijgend stil. Het geschreeuw van de demonstratie komt in golven. De fixer zegt dat de auto niet ver is, de straat uit naar links en dan de hoek om. Het is misschien beter als ze er nu direct naartoe gaan en weggrijden hier. Alex kijkt naar Jesse, die met zijn blik naar de grond gericht met zijn hoofd schudt. Hij pakt hem met beide handen bij de schouders en kijkt in zijn grote ogen. 'Jesse, het is goed. We zijn zo weer bij het hotel.'

'Ja,' zegt Jesse. 'Weg hier.'

Als ze naar de auto lopen kijkt hij nog één keer over zijn schouder, door de straat naar het plein, waar tientallen mensen rennen. Dit land is gebarsten, denkt hij. Met ieder protest breekt er weer een stuk af.

Twee uur later zijn ze op het dakterras van hun hotel en kijken uit over tientallen inwisselbare betonkolommen. Hier en daar pronkt er een muurschildering met de kleuren rood, geel en blauw van Venezuela. Alex voelt aan de oneffenheden in het grijzige beton van de dakrand en kijkt naar een vijftal kleurrijke ara's die tussen de gebouwen door voorbij vliegen, als om je eraan te herinneren dat je hier midden in het oerwoud zit.

De straat is veertien verdiepingen lager. Zacht klinkt het geronk van een voorbijrijdende motor, iemand roept dat hij iets te koop heeft. Een minibus stopt bij een halte en wat mensen stappen in. Vanaf hierboven lijkt het alsof de wereld daarbeneden achter glas zit.

Tussen de rand en een metalen paal die uit het beton om-

hoog steekt is een hangmat gespannen, waarin hun Venezolaanse fixer ligt; met een arm achter zijn hoofd staart hij naar de lucht. Jesse zit aan een plastic tuinsetje dat zijn beste tijd heeft gehad en met iedere beweging kraakt. Dit eenvoudige dakterras is heel anders dan de rest van het hotel; hun kamers zijn redelijk ingericht, met spiegelwanden en afgewerkte plinten.

Uit de krakerige speakers van Jesse's laptop klinkt dezelfde trage pianomuziek waarnaar hij al dagen luistert, terwijl hij achterovergeleund aanmaakkoffie drinkt en berichtjes naar zijn vriendin stuurt, thuis in Colombia. Er zit een kras op zijn rechterwang en zijn ogen zijn nog steeds rood, alsof hij stoned is of net heeft gehuild.

‘Gaaf het?’ vraagt Alex.

Jesse kijkt op van zijn telefoon. ‘Beter,’ zegt hij. ‘Ik was gewoon geschrokken denk ik.’

‘Wij allebei.’

‘Had niet verwacht dat het zo heftig zou worden, daar zijn we niet op voorbereid. Wat als we waren geraakt? Gelukkig dat we morgen teruggaan. Dit kan allemaal nog veel meer uit de hand lopen.’

Alex knikt. Tijdens een protestmars in La Paz was het knalvuurwerk dat iedereen afschoot storend geweest, soms gevaarlijk, zoals die pijl die langs zijn oog schoot. Maar dit was praktisch oorlog. Wat was hij blij geweest dat Jesse mee kon toen hij hem vroeg, dat ze bij het *AD* werk van hem wilden over Venezuela.

Hij pakt zijn telefoon en schrijft een bericht naar zijn zus Noor. Ze had hem in de app gevraagd toch maar liever niet te gaan. Nu nog wil ze dat hij in ieder geval dagelijks een berichtje stuurt dat hij nog leeft. Daarna stuurt hij ook een bericht naar zijn ouders waarin hij Venezuela niet noemt; in

overleg met zijn zus had hij zich voorgenomen er pas na de reis over te vertellen. Na vanmorgen was hij blij toe. Stel dat ze op het journaal horen over de ongeregelheden terwijl ze weten dat hij hier is.

Hij vraagt zich af hoe het voelt om door een kogel geraakt te worden, hoe het metaal door je huid en spieren scheurt om binnen tollend botten te verbrijzelen en aan de andere kant weer naar buiten te komen. Hij moet denken aan iets wat iemand eens in een interview tegen hem zei: ‘Pas wanneer de eerste kogel je raakt, dringt de oorlog jouw werkelijkheid binnen.’

Hij hinkt terug naar de tafel – zijn knie doet nog pijn – en kijkt op zijn laptop naar de teller van WeTransfer, die tergend traag beweegt. Hij bekijkt zijn foto’s nog een keer. Telkens wanneer hij ze ziet voelt hij de euforie vanuit zijn buikstreek omhoog stralen: dit is waardevol werk. Het is midden in het conflict, vol beweging. Dit is de reden waarvoor ze naar dit verscheurde land zijn afgereisd. Als hij ze over het haperende internet naar de redactie van *Trouw* verstuurd weet te krijgen, weet hij bijna zeker dat er morgen een van op de voorpagina staat, zichtbaar in elke kiosk in Nederland.

Hij belt een mensenrechtenadvocate die ze twee dagen geleden hebben leren kennen, om te vragen of ze heeft gehoord van een jongen die Nelson heet en in zijn schouder is geschoten. Hij zou hem wel willen spreken. Ze zegt dat hij het beste naar het universiteitsziekenhuis kan gaan omdat daar veel gewonden zijn gebracht. Nog even praten ze over de verschillende knokploegen die zijn gezien.

Zodra hij heeft opgehangen kijkt hij hoe de laatste procent wegtikt, waarna een melding binnenkomt dat alles verstuurd is. Eindelijk. Hij klapt zijn laptop dicht en kijkt naar Jesse. ‘Ik wil die neergeschoten jongen opzoeken,’ zegt hij. ‘Dat zou het verhaal afmaken.’

‘Wil je nu meteen gaan?’

‘We kunnen onze laatste tijd hier beter goed benutten.’

Ze staan op en Alex schudt zacht aan één kant van de hangmat waardoor na een paar tellen hun fixer loom zijn ogen opendoet, opschrikt en zich opricht. Hij zegt verontschuldigend dat hij in slaap moet zijn gevallen, terwijl hij op zijn kleren klopt en gaat staan.

‘We gaan naar het ziekenhuis,’ zegt Alex.

De man kijkt op zijn horloge, zegt dat ze nog maar een paar uur licht hebben, denkt even na en lacht dan zijn tanden bloot tot het teruggetrokken tandvlees. ‘*Con prisa pues.*’ Snel dan.

Gehaast pakken ze hun spullen bij elkaar. Alex neemt een stapel van de vrijwel waardeloze Venezolaanse bolivares mee, die de fixer voor hen gewisseld heeft voordat ze kwamen. Hij pakt zijn camera en draait de groothoeklens erop, bergt de rest van de lenzen in zijn cameratas op en stopt ze in de kast van de hotelkamer onder een stapel shirts weg.

Een magere oude vrouw schreeuwt tegen de persoon achter de balie. Ze vangen er wat van op in het voorbijgaan, het gaat om medicijnen die niet voorradig zijn. Het meisje naast haar, een jaar of zes, zeven oud, draagt een roze jurkje met scheuren in de stof. Ze huilt aan één stuk door. Alex en Jesse lopen verder, een overvolle wachtruimte in. Het wit van de muren zit vol vlekken en vochtplekken. In de hoek hangt een televisie, Maduro houdt een persconferentie die live wordt uitgezonden.

‘... de Amerikaanse pers en de pers van de oppositie hebben opnieuw vol vooroordelen over ons geschreven,’ zegt de president terwijl hij ongemakkelijk in zijn handen wrijft, gekleed in een uniform dat net een halve maat te groot voor hem is. ‘Ze

kunnen maar niet accepteren dat ik, deze eerlijke en bescheiden arbeider, een buschauffeur, een vakbondsleider, het beste met ons land voorheb. Dat ik het Amerikaanse imperialisme niet wil, maar het volk steun. De globalisten en de leugenachtige pers schrijven van alles, maar kijk naar de crisissen in hun land en...'

Een geur van urine en wondvocht prikt in Alex' neus. In een bed dat lukraak tegen een muur staat, ligt een oudere vrouw. Ze staart hem aan, haar gezicht half verborgen onder een gekleurde fleecedeken met een afbeelding van een koala in bamboestruiken, naast haar op het bed een dichtgeknoopte plastic boodschappentas. Wanneer hij naar haar glimlacht verandert er niets in haar blik.

In een deuropening staat een zuster, met haar rug naar de gang. Wanneer Jesse haar op haar schouder tikt, draait ze zich met een ruk naar hem om. 'We zoeken iemand,' zegt Alex. Ze antwoordt dat er geen interviews afgenomen mogen worden en begint te lopen. Ze gaan achter haar aan. Als ze voorbij een kamer lopen, horen ze jammerkreten.

'Begrijp me niet verkeerd. Hij is gewond geraakt. Beschooten. Ik wil alleen maar weten hoe het met hem gaat. Geen interviews.'

'Naam?'

'Alexander. Laagland.'

'Zo heet de patiënt?'

Ze vertraagt haar pas. Alex voelt dat hij rood wordt en zegt dat hij niet weet hoe de jongen heet. 'Hij is geraakt, hier,' zegt hij en wijst met een zweterige hand naar de schouder van Jesse om de plek te laten zien van de kogelinslag. 'Zijn naam is... het was Nelson. Ja, Nelson.'

Tegen een voorbijlopende man zegt ze dat hij over vijf minuten in kamer veertien moet zijn, waarna ze zich weer tot Alex wendt en herhaalt dat ze geen tijd heeft. 'We proberen levens te

redden hier. Dat is al moeilijk genoeg zonder media.’ Met stevige stappen loopt ze door, achter de man aan.

Alex kijkt een kamer in, waar veel te veel mensen in een kleine ruimte liggen en een weeë lucht van te lang gedragen verband hangt. Het been van een van hen wordt omhooggehouden door een geïmproviseerde constructie van touw, een katrol en een jerrycan.

Omdat niemand op hen let kijken ze ook door de volgende deuropening naar binnen. Een paar jongens zien eruit of ze bij de demonstraties geweest zouden kunnen zijn. Ze hebben de leeftijd van studenten. Een van hen ligt in het bed, met zijn rechterschouder in het verband, maar Alex ziet meteen dat het niet degene is die hij zoekt. De anderen staan op om een plastic klapstoel te pakken en gebaren dat de Nederlanders binnen moeten komen. Een van hen draagt een zwart shirt met daarop *revolución* in rode letters. Verderop liggen verschillende mensen: een oudere man, alleen, een jonge vrouw die bezoek heeft. Daarachter is het raam, enkel glas in een kozijn van dun metaal; twee van de vierkante ruitjes zijn gebarsten.

Jesse gaat zitten, een beetje schuin met zijn rechterarm over de rugleuning. ‘We zijn op zoek naar iemand,’ zegt Alex. Op het kleine scherm van zijn camera laat hij de foto zien. Het ding wordt doorgegeven en ze vertellen waar de foto genomen is: aan welke kant van het plein en hoe ver ze er vandaan stonden. ‘Herkennen jullie hem?’

Nog een keer kijken de jongens en aan de manier waarop ze met hun handen gebaren hoe zwaar het ding is merkt Alex dat ze doorhebben dat zijn Canon niet goedkoop is. Hij vraagt nog eens of ze de jongen herkennen. Allemaal schudden ze het hoofd.

‘Wat verdien je daarmee?’ vraagt de gewonde, wijzend naar het scherm. ‘Hoeveel betaalt de krant?’

‘Het is gewoon werk,’ zegt hij. ‘Ik word er niet rijk van.’

‘Dat is redelijk,’ zegt de gewonde. ‘We moeten allemaal een inkomen hebben. Daarom zijn de mensen vandaag de straat op gegaan. Wat kunnen wij nou nog van een maandsalaris kopen?’

Degene die het dichtstbij zit, die met *revolución* en een getergde gezichtsuitdrukking, zegt dat hij wel rond kan bellen. Hij staat op en loopt met zijn mobiel naar het raam. De anderen kijken nu allemaal naar Alex. Een van hen doet hem aan een goede vriend in Bogota denken. Hij kucht. ‘Wat is er met je gebeurd?’ vraagt hij aan de jongen op het bed. De jongen vertelt: hij is door een stel *chavistas* in elkaar geslagen tijdens het protest. Met zijn vrije hand beeldt hij de klappen uit die hij kreeg.

Alex bergt zijn camera op en kijkt naar de jongen die belt, en hem grijnzend aankijkt. Hij vangt wat woorden op: *gringos*, journalisten, gewond. Even bekruipt hem de gedachte dat hij straks buiten in een busje getrokken zal worden om te zien of ze een paar duizend dollar los kunnen troggelen van zijn familie. Daar zal pa blij mee zijn.

De gewonde vraagt waar ze vandaan komen. ‘Nederland,’ antwoordt Jesse. De jongen maakt een langgerekte *o* en glimlacht breed. Hij kijkt naar Jesse en terug naar Alex, laat zijn blik iets langer op hem hangen, eerst op diens donkere krullen en dan zijn bruine ogen en licht getinte huid. ‘Hij ziet er niet echt Nederlands uit.’

Alex haalt in een automatische beweging zijn hand door zijn krullen en laat die halverwege zakken. Net als hij wil beginnen over de Indonesische oma aan zijn moeders kant zegt Jesse al dat ze niet allemaal roombblank zijn thuis. ‘Laat maar, Jesse,’ zegt hij, nu in het Nederlands.

De jongen houdt defensief zijn vrije hand omhoog, glimlacht weer en zegt dat een neef van hem naar Amsterdam is geweest.

‘Geweldig land,’ zegt hij in het typisch nasale Spaans van de Venezolanen. Hij maakt een handgebaar alsof hij tussen duim en wijsvinger iets vasthoudt dat hij naar zijn mond brengt, waarna hij diep inhaleert en met getuile lippen uitblaast. ‘Ja, wat een plek, zo tolerant.’

Alex wil reageren, maar dan komt de andere jongen terug van het raam. Hij vertelt dat er meerdere verhalen rondgaan over mensen die zijn neergeschoten en in elkaar geslagen, afgelopen week zijn er ook al doden gevallen.

‘Ik kan je naar iemand brengen die zijn broer heeft verloren. In zijn eigen huis doodgeschoten. Je kunt beter over hen een reportage maken.’

‘Ik wil weten hoe het met deze jongen is.’

‘Je moet over die mensen schrijven. En ook hierover. Ze hebben hem mishandeld terwijl hij niets deed,’ zegt hij terwijl hij naar zijn vriend op het ziekenhuisbed wijst. ‘We waren alleen maar de stad in, toen een groep mannen in zwart op motoren aankwam.’

‘Luister,’ zegt Alex. ‘We kunnen helpen. Dat is ons werk, daarom ben ik hier. We kunnen ervoor zorgen dat jullie gehoord worden, dat mensen weten wat er in Venezuela gebeurt. Daarvoor moet ik die demonstrant spreken.’

‘Wil je echt iets doen?’ vraagt de gewonde.

Alex knikt. Zijn oog valt op de muur achter het bed, een stopcontact hangt los, er steken draden uit, een blauwe en een rode. Er is een pleister op geplakt, alsof het stopcontact ook gewond is.

‘Schrijf een brief. Een uitnodiging. Dat is wat ik nodig heb om naar Europa te komen. Mijn broer is daar al en ik kan bij hem wonen, dan kan ik werk zoeken en een leven opbouwen. Hier in Venezuela gaat dat toch nooit lukken. Schrijf een brief en ik kan naar Curaçao, vanaf daar door naar Nederland.’

‘Het kan niet,’ zegt Jesse.

‘Waarom niet?’

‘Je zult je visum laten verlopen en dan hebben wij een probleem.’

De gewonde vriend pakt hem bij de arm. ‘Het systeem is onmenselijk. Wij moeten elkaar helpen, als broers. Niemand durft in Caracas nog de straat op, je wordt zo doodgeschoten.’

‘We kennen hem niet,’ zegt de jongen met het *revolución*-shirt.

Er valt een stilte.

Jesse staat op, Alex doet een stap achteruit. Ze bedanken de jongens en wensen hen sterkte. Door de gangen lopen ze terug naar de overvolle wachtruimte, langs de vrouw met de koaladeken die met grote ogen haar hand uitstrekt in een groet of een roep om hulp, het is niet duidelijk. Het schiet Alex door het hoofd dat ze hen probeert te grijpen om via haar benige vingers levensenergie uit ze te zuigen, maar hij schudt het van zich af.

In de wachtruimte proberen ze de fixer te bellen. Telkens is er alleen de voicemail. De man zou een vriendin opzoeken die vlakbij woont, nu heeft hij natuurlijk geen bereik. Door het raam kijkt Alex naar twee taxi’s voor het ziekenhuis. In de voorste wagen zit een oude magere man, die een krant over zijn stuur heeft opgevouwen. Hij belt nog eens, weer zonder succes. Hoelang kan het duren? Even koffiedrinken en bijpraten, daarna zou de fixer weer terugkomen. Hij kijkt weer naar buiten en naar Jesse en twijfelt. Je moet hier niet zomaar in een taxi stappen, dat kan misgaan als je de chauffeur niet kent.

Dan trilt zijn mobiel. Het is de advocate. Wanneer hij opneemt begint ze meteen te praten en zegt dat er een paar uur geleden iemand op de intensive care is binnengebracht, in kritieke toestand vanwege een schotwond. ‘Hij is overleden.’

‘Heette hij Nelson?’ vraagt hij.

‘Nelson Alvaréz.’

Alex wil vragen wat er precies is gebeurd, maar opeens breekt het zweet hem uit. Een rilling trekt over zijn lichaam, omlaag tot in zijn onderrug waar het overgaat in een tinteling.

‘Hallo?’

‘Ja, ik ben er nog.’ Hij schraapt zijn keel. ‘Het klopt niet. Hij stond op en kon nog lopen. Leunend op zijn vrienden, maar toch. Ik heb hem zien weglopen, dan kan hij niet opeens dood zijn.’

‘Inwendige bloedingen,’ zegt ze. ‘Het was verergerd toen hij bij het ziekenhuis was. Ze konden niets meer voor hem doen.’

‘Weet je zeker dat hij het was?’

‘Dat is de enige Nelson die ik kan vinden.’

Hij sluit het gesprek af, hangt op en kijkt naar Jesse zonder iets te zeggen.

‘Dood?’

Alex knikt. Hij haalt zijn hand door zijn haar. Het verbaast hem hoe de boodschap hem raakt, hij heeft die jongen nooit ontmoet. Waarom dan toch zo’n brok in zijn keel? Hij kijkt om zich heen. Zijn blik kruist die van een jongen wiens arm in een mitella vol gele vlekken zit. Naast hem zit een dame, haar rochelende hoest komt van diep, het klinkt pijnlijk droog.

Hij voelt tranen opwellen. Hij moet naar buiten, weg uit dit ziekenhuis, weg hier, weg van deze treurige ellende, weg uit dit land. Ze moeten weg voordat ze er zelf ook door worden aangestoken. Dan maar de taxi. Hij mompelt dat ze hier niet kunnen blijven wachten. Die oude man daar, die brengt hen zo naar het hotel.

Jesse protesteert maar Alex loopt al naar de uitgang, recht op de auto af. Vanuit de deuropening gebaart hij dat Jesse moet opschieten. Hoe langer men hier *gringos* in het wild ziet, hoe ris-

kanter het is. De man vouwt kalm zijn krant dicht en kijkt achterom. Alex bekijkt zichzelf in de achteruitkijkspiegel: donkere krullen stoffig van de demonstratie, een baard van een week, dwingende ogen. Hij is nog altijd gespierd van een paar jaar actief roeien voor zijn twintigste.

Nu komt ook Jesse. De man vraagt waar ze naartoe moeten en Alex zegt de naam van het hotel. Hij pakt een stapeltje biljetten uit zijn tas en telt een deel van het bedrag uit – op het bovenste briefje staat met balpen *saca la dictadura*. Weg met de dictatuur.

Onderweg beklagt de chauffeur zich erover dat zijn vrouw niet altijd genoeg rijst en groenten in huis kan halen om het hele gezin te voeden, laat staan dat ze vlees kan krijgen. Geregeld slaan ze een maaltijd over zodat hun kinderen in ieder geval voldoende voedingsstoffen binnenkrijgen.

Alex bekijkt het interieur van de auto. Aan de achteruitkijkspiegel hangt een ketting met een Jezus aan het kruis, de stof van de banken is losgescheurd bij de naden, in de voorruit zit een ster, er is een stuk van het dashboard afgebroken waardoor je de bedrading onder het plastic kan zien. De klachten van de man dringen niet echt tot hem door. Hij denkt aan de jongen, die ondersteund door zijn vrienden wegloopt. Het kan niet dat hij overleden is, denkt hij, maar tegelijk weet hij dat het waar is. Die glazige blik in zijn ogen in het voorbijgaan. Hij was op dat moment al aan het doodgaan.

De chauffeur draagt een vaal overhemd en heeft zijn haar met vet in een scheiding gekamd. Tijdens het rijden zit hij overdreven rechtop, met zijn rug een beetje van de stoel af. Hij draait zich naar Jesse, die tijdens het gesprek met de taxichauffeur stil